Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Pour les départements limitrophes du Tonkin et pour le Laos	Pour les départements éloignés du Tonkin	Pour la Cochinchine, le Cambodge et l'Annam	Pour la Chine, les Indes et les Colonies françaises	Pour les autres pays
Một năm. .	6 $ 00	6 $ 00	6 $ 30	6 $ 30	12 $ 00
Các tháng về	»	3. 00	3. 20	3. 50	6. 00
Các công sở	»	8. 00	8. 00	9. 00	»
Sau tháng. .	3. 00	3. 50	3. 20	3. 50	6. 00
Ba tháng. .	1. 50	1. 75	1. 60	1. 65	3. 00
Một tháng. .	0. 50	0. 60	0. 55	0. 60	1. 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-65, Rue de Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN VĂN LOÃN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DEPOT LEGAL
N° 9844

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.

Une seule insertion. . . . . 0 $ 80 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0 $ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

1re page

Dùng đồng tiền một cách cao-thượng hơn cả

Mới rồi ở bên nước Đại-pháp các báo quán có mở một cuộc lạc quyên để lấy tiền quyên vào các nhà thí-nghiệm khoa-học trong số những người lạc quyên về cuộc ấy là nhất là có một vị phú-hào kia đem quyên một số phiếu quỹ rất lớn vốn là một triệu quan, tiền lãi mỗi năm là sáu vạn quan mà xin hội-đồng giáo-viên họ, không muốn cho công chúng biết. Cứ xuất tiền góp vào về nghĩa đó là một cách dùng đồng tiền rất thanh-tao mà đến cả cái tiếng xuất tiền góp vào về nghĩa đó cũng không muốn cần nữa thì thực là một cách rất cao-thượng không gì bằng. Nửa mà không phải không có những người vì nghĩa quyên xy, nhất là những bậc phú-hào Âu Mỹ thì việc ấy lại là việc thường thấy làm; ta lại chẳng từng nghe ông Nobel người Thụy-điển xuất ra bạc hàng bao nhiêu triệu để hàng năm cứ trên mấy cái giải thưởng về lý-hóa học, về văn-học, về y-học và về sự vận-động hòa-bình ma khắp trong thế giới truyền-tụng là cái giải thưởng Nobel đấy ư? Ta lại chẳng từng nghe ông Carnegie người Mỹ cũng xuất ra cả thảy tới 780 triệu để lập các thư-viện trong khắp các nước, mà khắp nhân-dân ấy chẳng đã có một nước cả quốc-dân Anh ông-cộng đều nhiều vô-hạy y-kiến về các việc ấy đâu? Cái xuất tiền ra làm việc công-ích như Á thành ra một câu giai-thoại sưu hoàn đầy ư. Ngoài ra lại còn biết bao nhiêu là nhà dưỡng bịnh, nhà tử dục-anh, là viện tồn-dân, là trường mánh, kết tán tất được như ơn thì tế, kể có rung được có chỗ cứu mang, những trường bổ túc, những quán để thực cung cấp cho hoài người biết bao nhiêu là tri-thức, những chuyên môn học đường, những thực-nghiệp học-hiệu đào-tạo cho trong nước biết bao nhiêu là nhân-tài, phần nhiều cũng là tay các ông phú-hào hoặc sáng lập hoặc tán thành mà gây nên những công cuộc vững bền vững như thế. Có người lại xuất tiền ra làm kinh-phí cho những nhà thí-nghiệm chuyên môn, làm lộ-phí cho những nhà tư-hành thám-hiểm, hoặc treo cái giải phát minh gì mới; hoặc định phần thưởng trước tác nào hay, phàm những việc có ích cho nước, có lợi cho đời, có mấy vị là khỏi nhờ tới cái công ơn sáng-tạo của đức chúa kim-tiền ma phải khởi mà duy trì được. Nếu đem thuật hết những chuyện dùng tiền của các ông phú-hào Âu Mỹ từ xưa đến giờ thì có khi chép hàng mấy quyển sách cũng chưa có thể hết được; nhưng kể đến chuyện dùng đồng tiền một cách cao-thượng quá như nhà phú-hào ấn danh ở nước Pháp quyên tiền về việc thí-nghiệm khoa học mới rồi đó thật cũng hiếm có thay!

Cứ mấy câu của nhà phú-hào ấn danh ấy nói trong khi đến quyên tiền rằng: « Trong biết bao nhiêu năm nay, lúc hóa-binh nhờ khoa học mà nước Pháp đã được vẻ vang lúc chiến tranh cũng nhờ về khoa học mà nước Pháp lại được toàn thắng. Ngày nay nước ta tuy đã được chiến thắng, nhưng tài-sản lại đương buổi eo hẹp, không khéo khoa học cũng vì thế mà không gây được kết-quả tốt như nữa. Vậy người nước Pháp ai cũng có cái nghĩa-vụ giúp đỡ vào việc nghĩa này. » Lời nói không khác thay mà thành thực thay! Theo ý trong câu nói thì xuất tiền ra như thế là một việc nghĩa-vụ chứ không phải là một việc lấy danh, cái việc tả cái việc có ích lợi cho nước sau này, xin là dân nước ta có cái nghĩa-vụ đối với nước phải tận tâm kiệt lực mà làm, có công xuất công, có của xuất của, làm là để cho lương-tâm mình khỏi quở trách, nhân-cách mình khỏi thấp hèn, vốn không cần có dư-luận phàm bình vào thiên-hạ khen ngợi tới, chứ đừng nói tại còn vị cái biển để danh, cái bia kỷ-niệm hay tế nữa là vị cái phẩm kia bảm khác, huy chương nọ khuê bài kia, mới chịu cổn nhận bao ra được một số tiền gọi là thì còn hiểu các nghĩa-vụ quốc-dân là thế nào nữa. Mà quả vậy, các nhà học-giả đời xưa phần diện chứ thành với chữ nghĩa, công đồ trung nhỏ. Phàm việc gì hữu sở vị mà làm là nguy, vô sở vị mà làm mới là thành. Nếu vì danh mà làm việc nghĩa thì trong khi làm việc công chỉ cầu cho đạt được cái mục-đích riêng của mình thì thôi, tất không chịu làm cho kỳ tận tâm kiệt lực, mà đến khi làm được đích rồi, mình đã được danh rồi về phần mình rồi thì cái việc nghĩa ấy mình có còn cần gì đến nó nữa đâu, cái nhiệt-tố trong năm phút đồng hồ tắt cũng dần dần nguội lạnh. Tây triết có câu:

« Ta thường bị lầm về cái bề ngoài của việc nghĩa. » Thật cái bề ngoài của việc nghĩa xưa nay đã diễn ra biết mấy là cái tân kịch đời bi-ổi tỏ não, nào khởi xướng ra việc công ích này, nào tán thành vào việc công-ích khác, để làm cái khế-kinh mua danh chác phận cho mình, như thế thì dù có vì việc nghĩa mà xuất tiền ra cũng chỉ là một cách buôn nghĩa-vụ, chứ không phải là làm nghĩa-vụ vậy.

Tham tôi trông người lại ngẫm đến ta. Nhà phú hào ấn danh ấy vì nghĩ cái tiền để nước Pháp có quan-hệ với khoa học, không vì cái danh-dự gì mà bỏ một số tiền lớn quyên vào việc thí-nghiệm khoa học để làm trọn cái nghĩa-vụ đối với nước mình. Vậy ta thử nghĩ xem cái nghĩa vụ của người mình đối với nước mình bây giờ thế nào? Nước mình đương buổi người còn hèm nhà còn kiệm như bây giờ, sinh kế còn quẫn bách, dân-trí còn tối đen, kể hàng trăm những sự nghiệp công ích trong xã-hội, ở nước Pháp đã tổ-chức hoàn-toàn, mà ở nước mình cái gì cũng còn khuyết hãm cả, nói đến việc làm thì việc gì chẳng phải có tiền mới được cái nghĩa vụ, của những người có tiền trong nước là phải giải nang dùng được mà gây dựng mà [illegible] những sự-nghiệp công-ích trong xã hội ta, không cứ là có thường phẩm hàm mới làm trường học, không cứ là có gian-cường tìm mới mở cuộc tư thư, không cứ là có kim khánh bội-tinh gì mới đứng lên lập hội tư thiện này, hội bảo trợ khác. Cái gương tốt của nhà phú hào ẩn danh nước Pháp ấy há chẳng đáng cho ta nói theo mà bắt chước đư?

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris ngày 9 Mai 1923

Nước Anh với nước Nga

Nước Anh vẫn cấu chánh-phủ Xô viết phải bãi mọi việc phàn bài Anh đi, không có thì nước Anh sẽ bãi hẳn giao ước thương mại Anh Nga.

Paris ngày 10 Mai 1923

Ngạch tư-pháp

Những vị sau này tuần tháng chức Thẩm chưa tổ vấn ở Saigon : MM. Đỗ-năm Trí Nhơn sau nguyên ở Dakar đến ;

Thẩm chức cố vấn ở Hanoi : MM. Marchal, Tridon Paul, nguyên ở Papeete tiến ;

Thẩm chức biện-lý ở Haiphong M. Lacombe, ở Vinh ông M. Dusers, ở Bắc Liêu, M. Taron.

Thẩm chức chánh tòa ở Haiphong M. De la Hellere, nguyên ở Tamatave đến, ở Vinh-long, M. Boyer, ở Mỹ-tho, M. Pierre, phó tòa tại tòa Thượng-thẩm Saigon, M. Moreau, tại Hanoi, M. Rore.

Ngạch quan binh

Đại-tá Chevalier mộng bổ vào liên đội thuộc-địa thứ hai.

Việc trong hạt sông Rhur

Tin Dusseldorf. — Một người đảng-viên đảng bảy-hoạt cổ khi phải án xử tử

VÕ-HUYỀN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 11 Mai 1923

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-Âu

Hội-đồng tuần-tế bàn về việc chở tàu vận bể, giá thuế thương chính và bản giao-ước thương-mại. Các đại-bi-đồ tỏ, nào khởi xướng ra việc công ích này, nào tán thành vào việc công-ích khác, để làm cái khế-kinh mua danh chác phận cho mình, như thế thì dù có vì việc nghĩa mà xuất tiền ra cũng chỉ là một cách buôn nghĩa-vụ, chứ không phải là làm nghĩa-vụ vậy.

Giặng dầu mỏ bị nổ

Một cái giếng dầu mỏ ở Corsicana tại Hoa-kỳ bị nổ. Mười hai người bị cháy.

Nước Pháp với Ba-lan

Tin Varsovie. — Quan Thống-chế Foch đã đi Varsovie. Nhà đương hoan hô

Việc nước Tây-ban-nha

Tin Madrid. — Thuế người ngoại-quốc vào các hải-cảng Tây-ban nha đã bãi đi.

Việc trong hạt trú binh

Tại Essen các hội thợ thuyền làm xe điện quyết nghỉ đến ngày thứ sáu này thì sẽ đình-công năm giờ đồng hồ để tỏ tình phản-đối.

Viên sếp ga Norktinde phạm tội hối-lộ cho khi đã bị bắt.

Ở Dusseldorf có tin đến nói rằng thợ mỏ tỉnh-công ở Orim đã làm việc.

Tại nước Anh có [illegible] xưởng chế thép ở Wesphalie mỗi tuần lễ làm việc có bốn ngày.

Ở Dusseldorf có tin đến nói rằng vì các nhà máy Rehrwerk không chịu trả số tiền trợ cấp thất-nghiệp cho người thợ đã đình công

Tin Trung-hoa

Ngày 6 Mai 1923

Hương cảng đặc-điện

Thảo-tặc liên-quân đã lấy lại được Ngân-tuần. Luyện-đề Hồng liên-long với Dương khôn-Nhu đề sửa soạn tiến đánh Tsach-long. Lưu-trấn-Hoàn đã chia quân phòng giữ. Thảo-tặc liên-quân lại thu phục được Triều-khánh.

Ung-cát-phái

Ung cát-phái mượn cái danh-nghĩa trừ kinh công-dân liên-hợp-hội thông điện phản đối ca ấn không tin dùng Trương-tiên Tăng và công-kích Tôn-trung Sơn.

Tin Vương-sùng-Huệ

Vương-sùng-Huệ chuyến lục Việt-điện tranh hồi Lê nguyên-Hồng rằng Thâm bỏ-giả-Anh phụng-mệnh chính phủ Bắc kinh gây việc chiến-tranh ở Quảng đông, thế là có ý muốn phá-hoại cuộc hòa-bình. Việc đã rõ ràng, không có thể gải thích được xin mau mau nghĩ cách đối phó.

Bắc-kinh chính-phủ

Bắc-kinh chính-phủ lại dùng Lục-tôn-Vũ làm Quảng đông đệ-tứ sư sư-trưởng Hoàng-chí-Hoán và Lý-gia-phẩm cũng sắp có vị-trí

Ngày 7 Mai 1923

Hương-cảng đặc-điện

Quảng-đông chính-phủ thuê 3 chiếc tàu chở quân Hứa-sùng-Trí về Quảng-châu. Quân Chu-bỏ-Đức đi sang Đông-giang. Thảo-tặc-liên-quân thu-phục được Ba-giang, cùng quân giặc giao-chiến rất dữ-đội. Tướng-quang-Lương và Hứa-sĩ Tân bị thương.

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô-bội-Phu điện cho Thẩm-bỏng-Anh nói về việc đề kiến-thiết Thiên-quan trong 20 ngày.

Tin Phụng thiên

Quân Phụng-thiên chia ba cánh để phòng quân Trực-lệ, lấy Thông-liên làm trung-tộ. Nghe-huyện làm hậu-dực, Tuy-trung làm tả-dực, chế-lực-quân công-kích ngoài.

Tin Lưu-ân-Nguyên

Lưu-ân-Nguyên đã sang Hảo-định để bảo cản cùng Tào-Côn 3 việc như sau này : một là xin nghỉ cách để duy trì tồn nội-các ; hai là bảo nhiều quân phí của Bảo-lec, dẫn trung-ương chính-phủ tài-chính quân phạp mẫu lòng, cũng tất phải hết sức trù-biện ; ba là thanh minh về việc tư chế Ấn-hoa-phiến, đề cách chức Hồ-nhân-Kinh và Tiết-đại Khê.

Tin Ngô cảnh-Liêm

Ngô-cảnh-Liêm vận-động tổ-chức nội-các, nhờ Vương-thừa-Mẫn đến điều-đình với Tào-Côn, lại sai người sang đó thuyết-trò. Ngô nội-Phu

Đề-chế Nhật-hóa

Thương, học các giới định thực hành việc đề-chế Nhật hóa, bọn học-sinh-đoàn sắp đi tra xét khắp các cửa hàng.

Tin Thẩm-thụy-Lân

Thẩm-thụy-Lân lại xin từ chức nữa, vì Cố duy Quân chưa nhận làm tài chính bộng-trưởng thì sự quân kinh-phí chưa biết lấy vào đâu.

VĂN UYỂN

Vịnh cái hoa tàn

Kiếp hoa chưa nở vội tàn ngay,
Khiến khách-tình-riêng hóa xót thay!
Một nước lánh đành bông thắm rụi,
Cành rêu mặt phấn khôn gìn giữ.
Gốc dưới bốn mùng đã thấm nhuần,
Gió chớt tình riêng than thở mãi,
Giập nhụy còn cành hồng ấm chứa

Trông về núi

Bác vẫn non kia có lạ đâu ?
Mà sao mỗi lúc mỗi thay màu,
Đỏ trong mỏ gió như đang hợ,
Tím ngắt gan hòn lúc cuối thâu.
Hòng để chiều hôm thêm được vẻ,
Lọn mưa buổi sớm những đeo sầu,
Tương tri này để ai cùng nói ?
Nên vẫn trông mãi lại gật đầu.

Vịnh cái đèn kéo quân

Quân tướng lì đâu kéo mãi mà ?
Một vòng quanh quẩn gỗ bao ra !
Ngon cơ phải mải chưa xuôi gió,
Nước ngựa phi bao mới tới nhà ?
Muốn kiếp luân hồi quay tít lại !
Nửa vành tuế sự khéo tình ma !
Công theo đan tử cho chóc bóng,
Gương góp vai chung mấy tiếng khà.

Cảnh mùa đông rừ ta

Quá đất xoay quanh cuộc nhật hành
Ra đông lạnh lẽo một trời Nam,
Trên lầu đài nguyệt tàn cười nói,
Trong gác nghênh phong vẳng sao đàn.
Bằng những thương hèo hờ hững đóng
Tuyết còn mến cảnh lửng chừng tan.
Chòa xuân sao khéo vô tình vậy,
Huốn chất hai bên rạo các tàn.

Cảnh vắng, Đình-gia-Hân.

Tin Djibouti

Người Á-rập

Nước Á-rập vốn đã đất cát cằn không được phì-nhiêu cho lắm, mùa-mỡ hoa-lợi ít. Chỉ có mấy nơi miền duyên-hải mới giồng giọt được nhẽ mà thôi. Bởi thế cho nên đường sinh-nhai trong nước họ rất là eo hẹp.

Người Á-rập xuất-ngoại nhiều lắm. Trong cái số người xuất-ngoại ấy thời các thương-cục của họ rằng chiếm được một phần nhỏ. Chẳng phải họ chỉ đến di-cư ở xứ Djibouti này mà thôi đâu ! Cứ một miền trung-ương châu Á ; cùng phía bắc trung-ương châu Phi, cho đến cả mấy nơi ở Nam-dương châu cũng thấy có người Á-rập ở. Ta nên biết rằng dân Á-rập tàn tác đi đi cư các nơi ấy đến nay kể cũng đã lâu rồi. Cái nguyên-nhân khiến cho người nước ấy xuất-ngoại rộng rãi mà mau chóng như thế là do khắp hết thảy nhân dân Á-rập đều sùng bái tôn-giáo đạo Hồi-hồi (Mahométisme).

Có một điều làm cho kỳ-giả phải lấy làm kinh-phục là : Hễ họ đi đến đâu là họ gây lăng dựng xóm, rồi cơ lập nghiệp đến đấy. Mưu đồ vĩnh viễn cũng giống như người Hoa-kiều vậy. Chớ không có quản ngại dặm khách quê người, đường xa dặm thẳng như người mình.

Người mình giá đại-loại có ai đi đâu hơi xa cửa xa nhà một chút, thời đã vội hoài tưởng nhớ mong. Hình như phải rời bỏ chốn chôn rau sắt rốn ngày trước hồi lấy làm áu nẫu khổ-não. Cứ ai nói chi ra người với Ngày như đất Bắc miền Nam, còn là một nước mà cũng thấy lắm người cho là cách vời thiên sai vạn thủy rồi.

Ký-giả muốn thuật chuyện những người lái buôn Á rập đây để các độc-giả chu-tôn biết nghề buôn của họ thế nào. Họ buôn bán to mà lại có can-đảm, kiên-tâm lắm. Cứ kể đem so sánh họ với người Ấ-, người Mỹ, người Tàu, người Nhật tưởng vì-tất họ đã chịu thua, chịu kém mấy tí đâu. Họ giao-thiệp rất rộng rãi, mà cũng như nước như non. Phần nhiều họ hay chung phải bọp-cổ nhau mà buôn, chớ ít khi thấy họ đứng đơn độc một mình.

Cách buôn bán của họ nào có gì bí-hiểm khác thường đâu ! Chẳng qua họ cũng lại học đó người các nước. Nhưng được một điều rằng họ đã bắt chước thời thật đến nơi đến chốn. Mà họ đã chịu có gì nhau gồm tất gồm tri đường ấy, thì chi mà chẳng chóng nên. Như vậy thời ra người Á-rập họ đã hiểu rõ nghĩ câu « *Một cây giam chẳng nên non* » rồi đấy ! Muốn được như thế cần phải lấy chữ *tin* làm đầu, cái lòng tin của người Á-rập đối với nhau thật đã nên hiệp quả lắm vậy. Sao chẳng bỏ với lòng tin của người mình ?

Cứ nói cho phải ra, nước Á-rập cũng là một nước vào bậc văn-hiến mà dân-tộc Á-rập cũng là một dân-tộc có tư chất thông minh, chớ chẳng phải như những dân-tộc man-di mọi.

Nhưng khá tiếc thay cho nhân-dân Á-rập vẫn còn thói thủ-cựu. Chẳng hay không biết hay không chịu canh tân. Vì bằng muốn tới đến cái trình-độ văn-minh thời tất họ phải lắm phen thay áo đổi nón mới được.

Xem cho kỹ thời người Á-rập không hâm chuộng về kỹ-nghệ. Lạ thay ! Kỹ nghệ rất tối cần cho con đường tiến-hóa trong một nước. Dân giàu, nước mạnh phải nhờ một phần lớn về kỹ nghệ. Như nước Á-rập này, kỹ nghệ có kém lắm, thời ta cũng có thể nhiều được cái trình-độ đương kim của họ ra làm sao.

Tiện đây kỳ-giả nói đại-lược về phong-tục tinh-tình của người Á-rập.

Người Á-rập rất quả đổi hiền-lành mà ngay thẳng, ưa yên-phận. Yên-phận là họ không muốn chi rầy-rà phiền toái, cho không phải bình-chân như vại đâu. Cái đức-tính ấy giá ở vào cõi thời ta dám nói người Á-rập có tính chất tốt, nhưng gặp giữa thời buổi cạnh-tranh kiệt liệt này, tưởng không phải cư thế mà khá sanh-tồn được vậy.

Vì ta chịu khó xét kỹ từng hạng người của nhân-dân Á-rập, trừ bọn hạ-lưu không kể thì ra có thể bảo rằng tính-tình, phong-tục của dân Á-rập thật đã có điểm hoàn-toàn. Tự trong nhà cho chí ngoài đường đều giữ chữ hòa làm quí, lấy thân-ái mà buộc chặt nhau gây nên lòng tối-chồng. Chẳng khác chi gà chung một mẹ vậy.

Nói đến đây, xin dừng lại mà dám thề thực với độc-giả chư tôn rằng : Không phải kỳ-giả đây có quá ngợi khen chi người Á-rập chỉ phô bày những cái tốt, cái đẹp của họ mà không đá động đến cái dở cái xấu của họ đâu. — Ừ, nước nào cũng vậy, có điều hay rất công có điều dở, chẳng nhiều thời ít chớ chẳng không. Tiếc thay cái dở của người Á-rập, kỳ-giả thật chưa từng biết đến. Hay là tại người Á rập khôn khéo biết cách giấu xấu khoe tốt cả ư ? Ấy cũng khó mà phân-đoán được.

Về bên phái nữ-lưu Á rập họ có thói tục lạ-lùng hơn nữ-lưu các nước. Đàn bà, con gái giữ gìn phận gái của họ một cách quá ư nghiêm-nhặt. Con gái đã lối tuổi cập kê rồi

(10 mười tuổi trở lên), nhưng tóc ra ngoài, chẳng thấy. Như giữa đường đi, gặp ai lạ hay chánh nếp sang bắn một bên về đường lại nhiều khi lánh tận

Sét đánh phải nhà Thương cố tật

Hôm 23 Avril hồi 10 giờ, ở Mỹ-tho có một trận cơn gió, sấm sét dữ dội,

VIỆC HANOI

Giá báo . . . Kể từ ngày 12 Mai

Phòng Thương-mại và Canh-nông Tourane. — Nay đặt ra tại Tourane một phòng Thương-mại kiêm Canh-nông mà địa hạt là địa hạt xứ Trung-kỳ trở ra hai tỉnh Hà-tĩnh

Pháp có lòng quảng-đại giúp-đỡ, ta bết lòng kính-trọng yêu-mến, ta sẽ trở nên những nhân vật lớn ở nước Nam sau này.

Sau xét ra thì có ẩ này vì thấy nhiều người mồi mạnh không được, bọng tiền nhân sinh tức khí vu vơ xăng, có gián tiết cách chân, để trên

Do Võ Văn Hàng Cung HS Petrus Ký Đang Chuẩn Bị Đăng Chợ Cũ Sách Trên Đường Võ Văn Kiệt. Từ microfilms của Đại học Texas Tech Ven Đường.

Thường thường thì trong nhà nó khi đẩy tô không hề biết mặt bà chủ. Nó cứng họ lòng tôn-trọng chờ không có ý gì khác.

Nguyễn-bửu-Chiêu

Máy lời đích đáng

Vì nước Đức dụng tâm không trả bồi khoản mà Pháp Bỉ phải đem quân đóng ở hai sông Rhin, để kiểm duyệt việc lấy than và bắn than ở đấy, trong các nước Đồng-minh cũ có nước vì tư-lợi mà sinh nghị kia khác. Chẳng phải nói thì ai cũng biết rằng các lời nhỏ-nhẹ ấy toàn là những lời vô lý cả. Mới đây trong một tờ báo Hoa-kỳ *New York Tribune* ngày 18 Mars, có đăng mấy lời sau này của ông Robert M. Thompson :

« Nếu tôi là nước Pháp, tôi sẽ bảo các nước hiểu minh cũ của mình như sau này.

Nước Đức tự ngã, dinh chiến đến 5 0, các người đã làm những gì cho đáng ta khoan-hồng. Các người muốn đòi những số tiền mà các người đã không thể nào trả được. Bây giờ nước Đức không trả nợ ta nữa là không thể nào trả được các người được. Ấy thế mà các người giờ đây không muốn cho ta bắt nước Đức trả nợ ta. Vậy tôi xin nói rằng một điều cho xong. Nếu đúng cách nay ta đòi tiền không được, ta lại sẽ dùng cách khác cho kỳ đòi được tiền thì thôi. Các người muốn ta có nợ nữa sông Rhin, à, các người hãy trả nợ thế cho nước Đức, thì ta sẽ bỏ hai sông Rhin ngay. Nước đâng không thì nước đi dưng lối thôi nữa ».

Máy lời cũng cắp mà đích đáng thay.

Tin Nam-kỳ

Cái hại nghịch súng

Ủy ba mông 7 Mai hồi 4 giờ, tên Trần văn-Trinh 17 tuổi, ấy sung lục của chủ nghịch chơi tác nào để bắn tin phát ngay bị trúng thương, không biết có chữa được không. Liên trang đã phát tổng kiểm ngay.

Bi xe-lửa cán

Cũng hôm ấy, hồi 10 giờ, có một người đi bằng qua đường sắt, bị xe lửa cán chết tại Gò-vấp.

Gieo mình xuống sông

Hồi 6 giờ sáng hôm 7 vừa rồi, một viên-chức ở Sa-đéc là M. Paschière đương trên cầu xe lửa ở Nơi thuộc tỉnh Biên-hòa mà nhảy xuống sông Đồng-nai trầm mình. Còn ai cũng xét vì lẽ gì mà viên-chức ấy tự ý.

Cái xác tìm mãi mấy hồi.

Cấm không được lên bến

Hôm mồng 4 Mai rồi, tàu chở lính Trung-hoa là *Haoan-Annei* vào bến, không ai một hàm cấm không cho lên người Đức lên bến, vì không có giấy thông hành.

Tin sau cùng

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 12 Mai 1923

Cuộc hội-nghị giảng-hòa Đông-âu

Một phái-viên của chánh-phủ Xô-viết, tại cuộc hội-đồng giảng-hòa ở Lausanne tên là M. Worowsky bị giết. Kẻ hành-thích là một người ở nước Thụy-sĩ, tên là Conradi, đã ở nước Nga. Conradi cùng rằng y giết Worowsky để báo thù cho những người Hoa kỳ bị bọn ông Tsang-chen bắt hay không

M. Davis nói rằng, bọ nước giao nước Hoa-kỳ hoặc hội-đồng các quan đại-sứ tại Bê-linh quyết định thế nào thì hộ Chiến tranh sẽ tùng đem quân lính mà sang Đức.

Dư-luận Hoa-kỳ cho rằng có lẽ hội đồng các quan đại sứ ở Bắc-kinh sẽ quyết-định rằng lợi-quốc hiệp lực với nhau để phá đá ý giặc ở Trung-hoa

Canlte, ngày 10 Mai 1923

Bộ Ngoại-giao thường-thư công-bố rằng nước Hoa-kỳ không hội-quốc để xin với nước Trung-hoa phải trình việc chuộc lại những người bị bắt.

M. Schurman bàn rằng nên để quân lính Trung-hoa đánh tiếp quân giặc mà đòi lại những người bị bắt chớ không nên đóng để quân lính Hoa kỳ cùng quân đánh nhau với giặc.

Canlte, ngày 9 Mai 1923

Bộ Ngoại-giao thường-thư công-bố rằng nước Hoa-kỳ không hội-quốc để xin với nước Trung-hoa phải trình việc chuộc lại những người bị bắt.

M. Schurman bàn rằng nên để quân lính Trung-hoa đánh tiếp quân giặc mà đòi lại những người bị bắt chớ không nên đóng để quân lính Hoa kỳ cùng quân đánh nhau với giặc.

Muốn bán một cái xe song-mã bánh cao-su, có đóng sẵn hai ngựa.

Hỏi tại hãng-hàm

Đội tuần-dương bạo sang Xiêm-la. — Đội tuần-dương Jam Pháp đã chạy sang Bangkok ngày mồm qua 11 Mai.

Về qui-quốc. Quan phó Thương-chính Scalla nay mai sẽ xuống tàu sang Hongkong để qua dưỡng-sức về Pháp nghỉ.

Tòn Thượng thẩm Hanoi và Saigon — Hà-nội may mắn có được hèm mặt các cô-trẻ và một chục phụ-nữ Annam.

Tin Hà-nội. — Ngày 12 Mai 1923 : 3-7. 57.65. — 4-7. 1918 61.70 5-7. 1915-1916 74.85. — 5-7. 1920 88.95. — 6-7. 1920 89.92.

Tin tàu. — Tàu *Odessa* khởi-hành ở Marseille ngày 10 Mai, đi Đông-dương và Tourane có chín hội-viên Tây và hai hội viên Nam.

Năm hội-viên Tây và một hội-viên Nam thì bệnh vực cho việc thương tại phòng lễ, còn bốn hội viên Tây và một hội viên Nam nữa thì bênh vực cho việc [illegible]

Hội kỷ niệm Jeanne d'Arc. Các đường phố lớn trong thành phố và tại các công-sở đã bắt đầu kéo cờ và trồng cột cờ từ ngày hôm nay.

Xin nhắc lại rằng chiều hôm nay hồi 6 giờ tại bờ sông sẽ bắn 21 phát đại bác và 9 giờ tối thì trước đèn, 10 giờ ở trước cửa nhà hát Tây sẽ chớp bóng ở giữa trời. Sáng sớm mai sẽ có lại bắn 21 phát súng nữa và 7 giờ thời điểm binh tại đường Paginier. Đúng 3 giờ chiều thì thi ngựa ở trên vòng, ai vào trường cũng được không mất tiền và 6 giờ lại một lần nữa thì đại bác nổ là bết bộ.

Hội-đồng chính-phủ. — Hội-đồng chính-phủ đến sang thứ hai này sẽ họp kỳ thường-trực tại phủ Toàn-quyền.

Quan quyền Toàn-quyền về Saigon. — Quan Toàn-quyền Brévié đoán đến thứ ba này sẽ cùng với quí-phu-nhân đi ô-tô về Saigon, chứ ngài không đi hỏa-xa hay là tàu thủy.

Ngày tiếp khách của bà lớn Baudoin. Baudoin phu-nhân đến chiều thứ hai 14 này từ 17 đến 19 giờ sẽ tiếp khách tại phủ Toàn-quyền.

Đội tuần dương Jules Michelet đã chạy sang Singapore ngày 7 Mai.

Đội tuần dương Jam Pháp đã chạy sang Bangkok ngày mồm qua 11 Mai.

Về qui-quốc. Quan phó Thương-chính Scalla nay mai sẽ xuống tàu sang Hongkong để qua dưỡng-sức về Pháp nghỉ.

Tòn Thượng thẩm Hanoi và Saigon — Hà-nội may mắn có được hèm mặt các cô-trẻ và một chục phụ-nữ Annam.

君麗孟緣生再

TÁI-SINH-DUYÊN

(Nữ-thần Minh-Ô Quán)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Mục xuất bản tiểu thuyết [illegible] 7 — Sung-phương 1 dày 272 trang có sửa-đổi và thêm nhiều [illegible] Giá bán [illegible] 0$90 [illegible] 0$20

Xin gửi mandat cho ông Nguyễn-Đỗ-Mục, Trung-Hảo-Tây Vân, Hanoi.

2043

HIỆN NAY TẠI RẠP PALACE CÓ CHIẾU PHIM ẢNH

Vua nghề Xiêm

BÁ GIÁ THỰC CAO

Quí-vị nên bỏ cái nết nào, hàng xin mà mang đến [illegible] sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LÂN

Chủ hiệu Tondeur [illegible]

2058 *Gần Phủ Thống Quới, 1.*

Cuộc diễn thuyết tại hội Khai-trí-tiến-đức — Trong số báo ngày hôm qua, bản-quán đã thuật-ký-thuật cuộc diễn-thuyết của M. Monet rồi, nay lại tiếp được của hội V. N. T. N. bài sau này, xin cứ nguyên-văn đăng báo :

« Chín giờ tối thứ tư năm 10 Mai, ông Monet đến Ái-nhơn-thuyết ở hội Khai-trí-Tiến-đức, nói về « Cái hiện-trạng luân-lý của ta Âu-hóa Annam ». Thính-giả đến đông, phần nhiều là người ở hội V. N. T. N. Trong bài diễn-thuyết có vô-lý-nhiều lắm rất là nhiệt-thành, cảm-động. Trong khi giảng, diễn-giả vừa giải-lối tiêm-nhiễm Âu-phong-mỹ-tục không-ổ-ích cho nước Pháp đang mở-mang ở nước này, người khen các quan Pháp-tri-cho tri-dông nỗi sự-nghiệp việc trách-nhiệm, và vừa bày-tỏ cái hiện tình của thiếu-niên ta nay đang qua một bước nguy-hiểm về phương-diện luân-lý, duyên cớ tại sao phải thời bây-giờ lại như-thế và mới cho nhau các điều để chấn-thức người cho khỏi lối-lầm. Thiếu-niên thính là ở trong cái tình-trạng đang lo đạo-đức cũ thì đã không biết, mà đạo-đức mới của người Pháp đạy cho thì còn chưa hay. Thế cho nên có nhiều người lấy cho rằng nước Pháp học giới nhưng không có nghĩa-lý-chi-trong-nhà-nghĩa, ở trong đời chỉ biết có cái mục đích thân-danh thân-lợi. Vậy nay là việc chung-sức-giúp-Annam-ta người Pháp chúng ta phải để lắm hòa-hợp với nhau làm. Như vậy phải bảo-tồn lấy những phong-tục hiền-hình cho mỹ-thuần, tôn-trọng các bậc thành-hiền tối xưa và giữ-gìn lấy nền cổ-những điều quý hóa của tổ truyền, đem cái văn-học cận-kim của nước Pháp có những lối dạy cho mà nó khuyến, và lấy cái tinh-thần hiện-đẹp ở văn-minh hiện-nay làm-lối-điểm cho Doan-thôn Như thế thì ta sẽ nối được cái hậu-vận đi hay, cứ theo lối Annam, nhờ nước Pháp-giao, thì tự mình cũng có lợi, khi nào cần đến tổ giúc ai. Thế thì giết Bình-thị không phải vì cơ muốn diệt kiếp. Còn như cớ khác thì biết là cớ gì? Và lại nhân đó mà lại có một điều khó giải quyết, là bọn cường-quyền-Vân tới trong nhà Bình-thị thấy miếu cái bài vị cũng cai đồng hồ. Tôi liền ngờ cho quản giao để có khi bỏ rơng vật vào trong cái rồi lấy. Nhưng coi chưa biết rằng vì giết Bình-thị rồi Tuồng-tai mới lấy rõ được tang vật, hay là để rõ được tang vật từ trước, rồi phải Bình-thị giấu đi một chỗ thì Thăng-tai tất coi tìm cho, coi chưa coi ra bỏ mất miếng ngon ấy nay, vì vậy nên tôi nhờ các chị đi-a cửa xây để đó Ái-thị chẳng Thăng-tai, còn tới cũng chỉ tới lại đến nơi người chị em rất thân tín của Bình-thị để do xem. Song hai nơi cũng không ăn thua gì, vậy tôi đoán chắc Thăng-tai đã lấy cắp mà lẫn lút trong chốn hương thôn, không ngờ rằng nó lại bỏ mình vì « Hòn đá giếng khơ » đã bị Ái thị kia lừa nó.

Trước tôi đi đến bàn giếng, dưới bóng trăng thấy có một đoạn thừng đứt, đã sinh bụng ngờ, sau lại thấy Ái-thị thắt cổ ở trên cây, mới sực nghĩ ra là tang vật tất nhiên giấu ở đó.

Nói xong Ái-thị cũng nức nở mà nói

Tôi nay biết tội đã nhiều, cái quả báo cũng sắp đến nơi, còn nói gì nữa.

Lúc sáng ra, Du vấn cho người giải Ái-thị lên quan, mà thác cho Thăng-tai. Phúc-tuyên là vô tội. Quả thực, Ái-thị tự cầu cổ chết, quan lại hỏi vặn đứa con gái Lai-thị thì nó khai rằng :

Đêm hôm 18, Nhất-tài có đến với Lai-thị, giờ bước thư ra khoe rằng : Từ đây ta sẽ được giàu có ! Lai-thị nhân đó tiêm, Nhất-tài nói : Bây giờ đã làm gì có tiền. Nói thế rồi đi ngủ. Lai-thị nhân lúc ngủ mất lấy lấy bức thư, rồi đánh thức Nhất-tài dậy mà bảo rằng : Có cho tôi trăm bạc, thì tôi trả, nếu không tôi sẽ đưa cho Du-vấn để lấy tiền thưởng đây. Nhất-tài tức giận, liền lấy chân đạp Lai-thị, lại đánh theo một trận nên, rồi bắn thân chạy ra, Lai-thị tức nỗi lên đem đốt bức thư rồi lấy dây lưng thắt cổ. Trước kia đưa con gái thấy kể thì đã chết lại sợ mọc mang tiếng thất tiết, nên không đám khai thực tình. Quan nghe xong cũng ngậm ngùi đi ngay.

Đến hôm mồng 9 tháng 9, là tiết Trùng-dương, trời tạnh ráo trong, mây quang gió mát, hóc thu lá gió, các nhà chỗi sương, nhà sư trong chùa chùa Ngô-thử-Khắc rủ nhau mua mấy chai rượu nếp đem đãi chúng tôi tôi lấy việc đó cũng là vạn sự trong bọc thua quần, bèn mượn ngòi bút chép oan-liêu thuyết này, chép đến đây bỗng xin tạm dừng ngòi bút . . . .

HẾT

Tiểu thuyết « Nữ trinh-thám » đăng đến số-báo này là hết. Kỳ sau sẽ đăng tiếp truyện « Nữ hải-tặc là một bộ Trinh-thám tiểu-thuyết chuyện rất lý kỳ. »

Cuộc Tang Thương

(Xã-hội Tiểu-thuyết)

ĐẶNG-TRẦN-PHẤT soạn

116 trang giá . . . . . 0$80

Tiền cước, mỗi quyển . . 0 . 10

Ai muốn mua xin viết thư cho M. **ĐỖI-XUÂN-HỌC**, Trang-Bắc-Tân-Vân Hanoi.

Có gửi bán tại hiệu Hội-ký, 36, Rue Carreau Nam-Định.

Mua buôn có trừ hoa-hồng.

HAY CHO XÃ-HỘI

Một phòng khám bệnh cho người nghèo khó của quan Đốc tơ Bi cơ man (PIQUEMAL) tại phố hàng Bông, số nhà 178, 7 giờ rưỡi đến 9 giờ, chủ-nhật ngày lễ nghỉ.

Lừa nhau một mẻ to. — Báo *France-Indochine* có đăng rằng :

« Sở Mật-thám đang tra xét về việc một người đàn bà buôn bán ở Hanoi lừa của một người đàn bà khác buôn bán ở Cao-miên mất một số tiền là 5.000 đồng. Nghe đâu người ở bên Cao-miên có giao cho người ở Hanoi 6.000 đồng nhờ mua hàng rồi gửi sang cho, nghe đâu bà này đem hàng sang nước Siam gặp tình-nhân thì ở lại bán cả hàng đi mà tiêu với nhau. »

Gớm ! không biết ở Hanoi mà lại có bà nào đào-dể đến thế ?

Có đỡ thuyền chuyển. — Có Lê-thị-Phen, có đỡ thực thụ bạng tư ở Lạng-sơn nay đổi về Hà-đông và có Ng-thị-Ba có đỡ thực thụ bạng năm ở Hà-đông lại đổi lên Lạng-sơn.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu (rue des Pipes) số nhà 9 ở Hanoi

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, tiền sáu $5. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

V-khoa bác-sĩ Sarraille

9, Phố Thợ nhuộm — Giây nói số 29.

Xe nghiệm mắt mới đem về, phần nước tốt, bằng kính Tây-ban.

Chữa bệnh hoa-liễu, bệnh giang mai, bệnh sốt.

Bệnh đàn bà, đàn trai.

Bệnh đàn bà [illegible] phải đàng tế chỉnh.

Bệnh đàn trai [illegible] 10 giờ 30 tới 3 giờ chiều. Có đàn riêng tiếp bệnh đàn bà. 2086

Một người chữa lạ đời. — Mới đây người ta đồn ở một làng kia, cách thành phố ta chừng gần bảy kí-lô-mét, có một người đàn bà chữa một cách lạ quá.

Số là có một cô ẻ, xuân xanh chừng vào khoảng ba bảy đương vừa, nhan sắc tuy chưa đến nỗi nghiêng nước nghiêng thành, song làn thu-thủy, nét xuân sơn, cũng đủ khiến cho nhiều người phải ngẩn-ngơ ngơ-ngẩn. Gia-tư cô ả thì cũng thường thường bậc trung. Chỉ hiềm về cô ả vốn tính kiêu kỳ, cho nên tuy tin đi mối lại, cũng đã nhiều, xin xao người cũng thật chẳng để chẳng thiếu gì yến-anh, thế mà cô ả vẫn cứ không chịng tiếc mình là tay cầy gỗ giữa rừng, chẳng thèm để mắt nơi nào cả.

Ngờ đâu nỗi dương người ta thấy có ả duyên thiên chưa có nhỏ đến đọa, mà phải : Hiền nay đã nẩy nét ngang bụng có ả cứ mỗng-ngày một to phềnh lên mãi.

Làng xóm nhân nhâu đều nom biết đích các như vậy, các cụ trong làng mới họp nhau lại và cô ả về cái tội chửa hoang. Thôi thì giết cây mỗ lợn, rượu rượu cần chè, rồi bắt cô ả ra mà hạch tội để tỉnh để lỡ cáo chiến làm sao ? Làm sao mà chửa ? tác chèn đã ngỡ ngỡ rồi, những lời cật vấn của các cụ lại càng để đội lắm.

Giữa lúc ấy, có ả kia lừng lẫng liền đến trước mặt đông dân sự tang ở bọc ra một bó rẻ rách tưởng rồi cười khỉ ! . . . tức thì có hề chửa.

Dã làng nom thấy ai nấy đẹp ở vẫn mình nhẹ nhõm, mà các cụ chén vẹ đã say đều có ý bẽn lẽn, vì sẽ phải chịu tay nhau mà đền vạ.

Thuỷ tiên ta !!!

Do Võ Văn Hàng Cung HS Petrus Ký Đang Chuẩn Bị Đăng Chợ Cũ Sách Trên Đường Võ Văn Kiệt. Từ microfilms của Đại học Texas Tech Ven Đường.

Ngạch khán-hộ. — M. Mạc-trọng-Quyền, khán-hộ sở-tại ở Bắt dương nay đổi đi nhà thương Hanoi thay M. Hoàng-v-Vinh khán-hộ thường bạng tư ở Hanoi lại đi Hà-đương.

M. Ng-v-Tư, khán-hộ thường bạng hạng tư ở Sơn-la nay đổi đi Hưng-yên.

M. Ng-công-La, khán-hộ tập sự ở Hanoi đổi đi Sơn-la thay M. Ng-v-Tư.

Còn những người đến ngoại hạn là Sc wayer đến lúc 8 giờ 5t phút Ng-văn-Hồ 9 giờ. Ferrastich và Võ văn-Hắc 9 giờ 02

Chín người trên được giải là

1 Le Stumph, một cái xe-đạp Terrot và 50 p.
2 Boyer 100 p.
3 Gérard 70 p.
4 Monserat 50 p.

xưa, hoặc bán đồ xưa toàn thông dụng đồ sành gọi là đồ xưa. Còn các loại khác như đồ gỗ, đồ đất, hoặc to lớn mạo và kim ngân chẳng bán mà người xưa đã dụng công mà chế tạo ra đều thảo lâm thành tinh nọ hình ấy đều là những truyện lại từ xưa đến nay thì ai gọi là đồ xưa, mà những người cổ đồ ấy chỉ biết riêng đi bán phần nhiều vì cần dùng tiền, bọn là

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC CỦA NGƯỜI VIỆT-NAM
鋪金寶南
BIJOUTERIE — ORFÈVRERIE
NAM-BẢO
Hanoi — 16, Rue de la soie, 16 — Hanoi

Công-ty điện-khí Đông-pháp

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà nên cành không được cắn thêu, gây nên sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cẩu chỉ hay đứt giây điện như trong cơn dông gần đây vừa rồi, nên

bỏ m... hữu-tiền ta mà trông thư nói h... là trông thấy bày tại bàn-bi... kinh trình các ngài rõ, ... thủy tiền ta tuộc, thương đến ... hoa đã nở cả ... có mùi thơm mà cũng không ... cả ... tức là ... trong khi tưa-... ngà...

... Dương ... nhà sinh của bản hiệu «THỤY-KÝ»

2040

Rượu Lê-đào

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Xin xem xét và so sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

...

酵 ... 三年五月初七日 ...

...

... Đông-mi ... người ... dùng ... Nay chưa ... thì chế ...
2$25 một chai lớn; từ ... tiền sẽ trả ... theo nhiều ...

Bản-hiệu không cần ... những hình kì-dị ... mắt thiên-hạ và ... chơi cho trẻ-con, lại ... những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ... tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54 Phố Tràng-tiền 54

HANOI

X... tiếp theo ở trang thứ ra ... báo này

...

Xin các ... bản ... gửi cho bản quản ... giấy ... lại ... theo hai hào (0$10) bằng tem cũng được để chi tiền giấy ...

Ai không gửi tiền theo thì ... người ... phải trả bằng hào

... ở Hanoi lại đi Hải-dương.

M. Ng-v Tư, khán-hộ thượng hạng hạng tư ở Sơn-la nay đổi đi Hưng-yên.

M. Ng... ong-La, khán-hộ tập sự ở Hanoi đổi đi Sơn-la thay M. Ng-v-Tư.

M. Ng-v Khan, khán-hộ tập sự ở nhà thương Hanoi nay phải bãi dịch.

Mượn thẻ của người — Tên Lý-văn-Tân 35 tuổi, vô gia cư, vô nghề nghiệp, đi du đãng, lại mượn thẻ thuế thân của người thì nay đã phải giải vào tòa án xét.

Nghỉ mát — Lũ tên Ng-v-Oanh 27 tuổi, Mai v Bình 17 tuổi, Vũ-v-Biên 17 tuổi, Hoàng-v-Tập 16 tuổi, Đinh-v Phong 15 tuổi nằm ngủ ở đường ban đêm mà khám trong mình không có giấy căn cước gì cả thì đã phải giải về sở mật thám để xét căn cước.

ĐẤU VÕ

Cuộc đấu võ tại rạp Palace chiều hôm chủ-nhật 13 Mai này chắc là vui lắm. Thứ thế, Capato thách ai thì tài với mình, thì Guillois nhận đấu sức với Capato. Chắc ta sẽ được xem một cuộc đấu võ hay.

Marcel Franck cũng lại đấu sức với Pruvost. Các nhà ưa xem những cuộc đấu võ cân nặng chắc là thích cuộc đấu võ này lắm.

Le Page trước đã đánh đổ Le Priol, lại có một tay địch-thủ mới rất can đảm.

Lại có cuộc đấu võ Annam và mấy cuộc khác nữa, sau này sẽ nói.

Bán nhà và đất

Một cái nhà Phố Mã-mây, số 34-36, 39, 24.

Phố hàng Gạo, số 10, ngay cửa chợ Đồng-xuân.

Ngõ Phát-lộc, số 22.

Một cái đất 4000 thước vuông Tây ở gần trường Bảo hộ.

Ai muốn mua xin hỏi ... bản quán, buổi sáng từ 10 đến 11 giờ ...

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

... Trương Ba Thạc dịch

Giá mỗi quyển ... 0$20

Tiền cước mỗi quyển ... 0.12

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là:

Monsieur BÙI-XUÂN-THẢNG

67, Rue du Coton, Hanoi

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc thi xe đạp từ Hanoi đến Haiphong — Cuộc thi xe đạp sáng hôm thứ năm vừa rồi thật là từ xưa đến giờ chưa từng có bao giờ, mới 6 giờ sáng người đến chực sẵn đã đông nghịt: nghịt từ nhà máy X-măng cho đến đường Paul Bert.

Đúng 8 giờ 5 phút 19 giây thì Le Stumph đến trước nhà, thế là đi từ Gia lâm xuống bể có 3 giờ 15 phút, rồi, cũng một lượt ấy thì thứ nhì là Boyer, thứ ba là Gérard Henri, thứ tư là Monserat.

Một lúc nữa đến 8 giờ 15 phút 20 giây thì đến Moissonnier thứ 5; 8 giờ 21 phút 40 giây Le Meur thứ 6; 8 giờ 21 phút 54 giây Navarre thứ 7; 8 giờ 21 phút 57 giây Nguyễn v-Can thứ 8; 8 giờ 22 phút Ng-văn-Dương thứ 9; 8 giờ 25 phút Ettori thứ 10; 8 giờ 25 phút Bong thứ 11; 8 giờ 29 phút Moreau thứ 12; 8 giờ 35 phút 13 giây Progin thứ 13; 8 giờ 35 phút 15 giây Ng-văn-Vang thứ 14; 8 giờ 39 phút Jochault thứ 15; 8 giờ 39 phút 3 giây Le Priol thứ 16; 8 giờ 40 phút 3 giây Fauconnet thứ 17; 8 giờ 41 phút 40 giây Boisseau thứ 18; 8 giờ 41 phút 43 giây Tosson thứ 19; 8 giờ 41 phút 45 giây Jean Victor thứ 20; 8 giờ 45 phút Ng-Đức thứ 21; 8 giờ 46 phút Phạm-văn-Bang thứ 22; 8 giờ 50 phút De Rango thứ 23.

Chín người trên được giải là

1	Le Stumph, một cái xe-đạp Terrot và	50 p.
2	Boyer	100 p.
3	Gérard	70 p.
4	Monserat	50 p.
5	Moissonnier	40 p.
6	Le Meur	30 p.
7	Navarre	25 p.
8	Nguyễn văn-Can	20 p.
9	Nguyễn văn-Dương	20 p.

Còn 15 người nữa tuy không được giải, nhưng chạy trong 4 giờ đồng hồ thì cũng được thưởng mỗi người 10 đồng.

Thuyền đắm — Tối hôm thứ tư hồi 7 giờ rưỡi chiếc tàu *Pierre Michel* đụng phải một chiếc thuyền chở đất có 5 người ngồi đắm mất. Người ở trong tàu ấy và những thuyền chài gần đó ra cứu được cả.

Ngã bị thương — Một người cu li đã già là Phạm-đức-Tiến đang xe đá ở bến tàu ngã bị thương cả ở tay, ở ngực và ở một mắt. Phải khiêng ngay vào nhà thương.

BẮC-NINH

Hội kỷ niệm Jeanne D'Arc. Tối 12 thì rước đèn và sáng mai 13 Mai đúng 7 giờ 30 thì điểm binh.

9 giờ tối thì đốt đèn ở các công viên và các công-sở.

HƯNG-YÊN

Cũng vì cờ bạc. — Trưa hôm 9 Mai, hai vợ chồng nhà kia không biết đi đâu về: chồng ngồi xe bà một cái áo cộc rách tả tơi, từ đầu đến chân lấm như chôn ... vùi, đầu óc bơ phờ; vợ quần áo bánh bao, vàng đeo đầy người, mặt xám ngắt, chân tay run rẩy ra dáng sợ hãi không ai hiểu duyên cớ làm sao. Sau hỏi ra mới biết là đức ông chồng đánh bài ở nhà một ông bạn ở phố kia, bà vợ đi gọi về không cho đánh nữa, hai vợ chồng sinh sự với nhau ở nhà người bạn, trước còn đấu khẩu, sau sinh ra ẩu đả lẫn nhau. Quần áo rách rưới và người lấm láp cũng vì vật lộn nhau.

VIỆC KINH-ĐÔ

Trâu bò đi trong thành phố

Theo như luật-lệ nghiêm cấm trong thành phố thì sự dắt trâu bò đi trong thành phố đã định cho ban ngày từ giờ nào đến giờ nào, còn ban đêm từ giờ nào đến giờ nào lại mỗi khi dắt ... phải có mấy người theo giữ ... thì ... tránh khỏi xảy ra sự thiệt tai-nạn cho bộ hành khách bằng ngựa xe trong những nơi đám đông người.

Sự cấm ấy tuy có thi-hành nhưng thường thấy lầm lơ. Đã xảy ra cái trâu-bò khỏi bật giữa đàng, làm cho xe có phải ... ngã, lại có lúc trâu bạn hư cả xe, người ngồi xe cũng xuýt chết, như mới rồi, một bên nhà người ... gửi ở gần trại lính Nhạc có người nhà quê dắt con trâu đi đến đó tối 10 giờ đêm, sập cái xe ở dưới Đập đá đi lên con trâu bỗng nhiên phát lồng lên và vào cái xe phải ... ngã, may khỏi thương đến người. — Lại khi 3 giờ chiều hôm 20 Avril, một người nhà quê vác hai cây tre con, lại đèo theo hai cái đó tre tay cầm cái roi nhỏ lùa một đàn bò lớn bé chừng vài mươi con, đi đến trước đồn lính tập bên trước nhà xe tòa Khâm-sứ, một con bò trong đàn ấy bỗng nhẩy lồng lên một bọn đàn-bà gánh gạo và đồ trái đỗ be bét cả. — Lại cách vài hôm trước ở nơi đồng láng Giả lê, một con trâu đánh hư mất một cái xe Cao-su cũng vì không có đứa chăn. Còn như nơi đầu Đập-đá lối vào chợ Cống, nơi đầu đàng ngang lối vào An-cựu; nơi hai bên bên đó gần Kho rạn tức là nhà máy đèn, những lối ấy là nơi ngựa xe tấp-nập mỗi buổi mai chiều qua lại biết bao thế mà thiếu gì lũ trâu bò lũ 5 lũ 7 lũ 9 lũ 10 đi những nơi ấy, làm cho xe ngựa phải trở ngại lắm lúc nên khủng khiếp. Vậy gì quan trên ra lệnh cấm những chủ có trâu bò phải làm chuồng trại nơi khác mà chăn nuôi, mới khỏi cái tương-lai về sự rủi ro, kẻo mà các vật là loài lợi chung mà giữ không khéo lại thành cái hại chung đó chứ! Sự ấy nên quan ngại lắm thay.

Bảo-tồn Cổ-đồng. — Cổ-đồng tức là đồ xưa, mà đồ xưa là gì? Đã gọi là đồ xưa thì bao nhiêu khí dụng của người xưa chế tạo ra toàn là đồ xưa cả. Nước ta có lắm thứ đồ xưa, thế mà lâu nay chỉ thấy những nhà cất đồ người xưa đã dụng công mà chế tạo ra đều-khắc làm thành tinh nọ bình ... để lưu truyền lại từ xưa đến nay thì ít ai gọi là đồ xưa, mà những người có đồ ấy chỉ biết đem đi bán phần nhiều vì cần dùng tiền hơn là để đồ xưa. Vì thế mà nước ta tuy có nhiều đồ xưa mà lần lần tiêu diệt hết về tay người Ấn Mỹ thu tóm hết vì bán được tiền thì người ta ham lắm, có người suốt đời chỉ làm nghề mua đồ xưa mà cũng giầu có của vạn bạc nghìn.

Thế thì trong một nước văn-hiến ắt phải có đủ các thức như là nhân-tài, mỹ-thuật, kỹ nghệ, cổ-khí, quốc-bửu v. v. thì mới gọi là một nước có đủ quốc-hồn, quốc-túy, nếu thiếu đi một món gì trong các danh hiệu ấy thì thế nào cho trọn một cái phương diện hoàn-toàn.

Vì vậy mà nghe đâu hai chính-phủ Nam triều, Bảo-hộ đã nghĩ đến sự bảo-tồn cổ-đồng của nước ta, bắt đầu từ năm 1923 dự trí một món tiền là 3,000 đồng bạc để giao cho hội Đô-thành-hiếu-cổ dùng mua những đồ xưa trong các nơi phương dân, bất hoặc ai có thứ đồ gì, bất cứ là đồ gỗ đồ sơn, hoặc áo-xống hàng để cũng các thứ đồ đất đồ gốm cho chí ngọc-ngà châu báu đều đem bán được cả. ... Nhà-nước và sẽ thu-trữ vào nhà Tàng-thư viện. Vì chính cái viện ấy đã là một cái cổ-đồng rất quí-báu của Nam-triều rồi cũng sẽ đặt tên viện ấy bằng một tên cho rất xứng đáng với cái chủ nghĩa của một nhà bảo-tàng mới sáng lập.

Nếu được như thế thì bửu vật của ta từ rày bền sở quí, chớ chẳng còn phải xuất-dương để vào tay người khác, lắm khi trông thấy đồ trân ngoạn của ta nơi một nhà người ngoại-quốc, thì dù ta có lòng hoài cảm đến đâu đi nữa, trông cũng cai tiếc thầm mà thôi. Vậy nay nhà bảo-tàng mới của ta sắp có, ta nên có gì đem đến bán vào đó để làm vật báu của ta thì thật rất quí báu lắm thay! rất mong lắm thay!

Thi kiểu bốn pho tượng

SĨ, NÔNG, CÔNG, THƯƠNG

CỦA HỘI KHAI TRI TIẾN ĐỨC

Ban Mỹ-nghệ Hội Khai-trí tiến-đức đã xét các kiểu nặn và kiểu vẽ bốn pho tượng Sĩ-Nông-Công-Thương và đã chọn được ba kiểu đáng nghĩ thưởng, kể như sau này:

Giải nhất, kiểu nặn M. Lê tiến-Tuệ, học-sinh trường Mỹ-nghệ được 50 p.

Giải nhì, kiểu nặn M. Trần-huy-Bá, học-sinh trường Mỹ-nghệ được 30 p.

Giải ba, kiểu vẽ M. Phạm-ngọc-Trân, số nhà 20, phố Hàng Nón được 20 p.

Các giải thưởng ấy lĩnh ở ông Thủ-quỹ hội là M. Lê-văn-Phúc, chủ nhà in Đông-kinh ở số 82, phố hàng Gai.

Ba kiểu được thưởng thì bản hội giữ lại, còn những kiểu không được giải thưởng nếu họa-giả muốn lĩnh về thì đến ngày thứ năm là 17 tháng năm tây này cứ lại lĩnh ở ông Thủ-quĩ hội ở phố hàng Gai.

Khai-Trí Tiến-Đức lại-cảo

PHÒNG THĂM BỆNH

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương trọ lệ ngủ đẳng Bắc đầu bội tinh Nguyên chủ-sự về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd Ai-cập Huế

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai

... sáng 7 giờ đến 9 giờ chiều 16 — đến 17 —

KHÁM BỆNH ... đồng một lần

XIN GIẤY LÀM CHỨNG ... 1$60

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA LONG, 82.

Giây nói số 236

2018

興 CHẤN-HƯNG 眞

... (dòng chữ in ngược, không đọc được)

2033

南寶金舖

BIJOUTERIE - ORFÈVRERIE

NAM-BẢO

Hanoi — 16, Rue de la soie, 16 — Hanoi

CHẾ-TẠO: — Vòng, xuyến, hạt, nhẫn, giây đeo đồng-hồ, giây truyền, đầu gậy, cúc ô, túi-bạc, vỏ thuốc lá, hộp thuốc lào vỏ diêm, v. v... bằng vàng đúng tuổi dùng cẩn vì toàn bạc nên Có nhiều thợ khéo để làm hàng bầu các quí-khách đặt lối riêng.

BÁN: Vàng điệp Vĩnh-thịnh long, một đi theo đủ cáo mũi), ngọc-thạch, giây đeo thẻ ngà, giây kim-khánh giây kim tiền công-bố quả quít vỏ bạc và vỏ kền v. v.

Buôn bán chắc chắn, cốt lấy sự tin cẩn làm gốc.

2042

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis Phố Mới, Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, ... hiệu ... đông khách.

Có cả gạch xây nhà bán quí-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2044 — MẬU-THỊNH kính cáo

Cây-cối ở gần các giây cái dẫn điện vào các nhà xén cành không được cẩn thận, gây nên lắm sự bất tiện mà trong những lúc có cơn dông làm cho cháy cầu chì hay đứt giây điện như trong cơn dông ngày 16 mới rồi, mà trong lúc ấy đến khi sửa lại đường điện, ngộ ai vô ý đụng phải giây điện có thể gây nên lắm sự rủi-ro.

Vậy ông Chánh Giám-đốc công-ty điện-khí xin có lời công-bố mọi lẽ để các nhà mua điện biết.

Xin các ngài cho xén ngay cây-cối, khiến cho từ giây điện cho đến cành cây phải cách ít ra là một thước.

Các ngài mua điện muốn nhờ Công-ty làm giúm việc ấy cũng được.

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đỡ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed. Montès ... đồng-hồ ... chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 64, Hanoi. »

Nay kính,

ED. MONTÈS,

64, Rue Paul Bert, Hanoi

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu-phách này, rất thơm sạch mát mà chóng khỏi, bất cứ trẻ con người lớn, tìm ... phải lở sâu quảng ... xương sài chàm ... khoét, thâm lõm ... tai, thối tai. Các chứng lở ngứa ngoài da, bôi đều khỏi cả, lọ nhỡn giá 0$50, lọ nhỡ giá 0$30, lọ nhỏ giá 0$15, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao răng, thuốc ... kinh ... thuốc bao thiện hoàn, đều là bản hiệu mới tinh chế ra cả, mà kỳ Hội chợ Hanoi vừa rồi bán được các thuốc ấy rất nhiều, ... các hàng tạp-hóa và các hàng bào chế các tỉnh biên đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã ... có bán bộ như sau này: hiệu *Mỹ ... Tư* 136, phố hàng Đồng. Sở bán báo lẻ ..., phố hàng Đồng, hiệu ... hàng Đồng, nhà in *Đông-kinh* ... quán 82, hàng Gai, nhà in *Thụy Nghiệp* ... quán, 47, phố Bờ Hồ hoàn-kiếm, hiệu *Đồng Hưng Viên* bán cao lâu và hiệu *Vĩnh Hợp* ..., hiệu *Hanh Hoa-Đương* bán bào chế hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân* chụp ảnh, 12 hàng Điếu, hiệu *Vạn Xuân-đường* lâu 18, hàng Trống, hiệu *Tiên-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Gia Long*, 18, phố Tiền-tuần, hiệu *Vĩnh Lợi Vinh*, 69, hàng Bồ hiệu *Quảng-Lợi* 23 ..., hiệu *Bảo Hợp*, 27, phố Chợ nhỏ ..., hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Hà-trung, hiệu *Phượng Đ...h* 100 Cầu gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trung*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27 hàng Đ... hiệu *Hạnh-Nhân-Đường*, 81, và hiệu *Hưng-Tường*, 81 Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp Hưng Long*, 23, phố khách Haiphong, hiệu ... *Đường* 167 phố Khách và hiệu *Quảng Lợi* ... 22 ... Nam định, hiệu *Vạn An* phố ... Yên bay, hiệu ... phố Việt ... hiệu ..., 166, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Chấn Hưng* bán tạp hóa ..., hiệu ... số ... tỉnh Văn-nam, hiệu ... 41 Wing ... Hong kong. ... các quí khách chiếu cố.

Bản hiệu VẠN XUÂN DƯỜNG

... Tonkin)

... kính

2154

Đồng-hồ treo và để

MÁY ĐỨC CỰC TỐT

BẢO HÀNH 10 NĂM

Máy chạy 15 hôm, đánh tiếng chuông thanh nhã. Vỏ bằng gỗ ghép không bao giờ mọt.

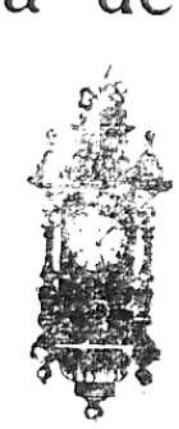
Mỗi cái 15$00

Cước tính thực rẻ

TONG-YUNE-TAI

49, Pho Hàng Ngang — HANOI

Cao 66 c/m Ngang 27 —

Cao 73 c/m Ngang 27 —

2049

AU BONHEUR DES TONKINOIS

HAI-CHINH

GRANDE FABRIQUE DE CASQUES FANTAISIE

76, Rue du Pont en Bois, 76

HANOI

Mua nực sắp tới bản-hiệu chế ra nhiều kiểu mũ mới, thật nhẹ, thật bền và hợp thời-trang; bọc bằng vải trắng, vải ka-ki, ... giá hạ hơn ... mời các ngài chiếu-cố.

Bản-hiệu lại mới tiếp được ở bên Pháp sang các thứ Parapluies, cán đẹp và nhẹ, những giá như sau này:

5$00 — 4$50 — 3$80 — 2$80 — 2$50

Nay kính

HAI-CHINH

HANOI

1949

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

Hỡi bạn hút thuốc lá

Bất cứ người bản-quốc hay là

Distillerie du Nord

NGUYỄN VĂN-MÃO & Cie

• Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

LỢI-THÁI

110 Rue des Changeurs, 110

HANOI

Kính trình quí-khách các tỉnh được biết rằng ... thường, vậy khi các ngài hỏi giá mà bản-hiệu đã trả lời, thì nên gửi ngay mandat giấy-thép và đặt trước độ 10%, mà hễ hàng gửi đến nơi các ngài cũng nên lĩnh cho sớm sớm, được thế thì chúng tôi ... mà giữ được giá bán phải chăng.

2...

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT ... CÁCH NHẤT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG

NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

KHÔNG NGỦ ĐƯỢC

**Thực là hại cho đường thể dục
và đường đức tính;
Thực là hại cho sức khỏe;
Thực là ngắn ngủi ngày giờ.**

Thức ngủ đã qua rồi, không còn kéo lại được nữa.

Thuốc **NEURINASE làm cho ngủ ngon**

Thuốc này rất ... cần dùng cho ... xứ nóng

Ở các hàng bào chế to đều có cả.

2950

Bất cứ người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu **CORONA** của Công-ty thuốc lá Đông-pháp ... chế riêng cho hiệu **GUIONEAUD Frères** bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algérie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại ...

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá dời hiệu **CORONA** không ... bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu mệt hút thuốc lá hiệu **CORONA** cũng không thấy khó chịu trong ...

Các bạn hút thuốc lá nên ... ý nhận ra rằng thuốc ấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI

GUIONEAUD Frères

HANOI HAIPHONG

3002

Nhà Bản-đồ « TĂM-TẮM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Cần nhất, thơ năm nào cũng có bán ... tìm giờ sáng

Đ... bệnh ... và giang-mai ... Ngài nào ... nên dùng thứ thuốc của hiệu ... Principale ở Hải ... bản-hiệu ...

KÝ TÊN ...

Bản quán xin các ngài mua báo hỏi có việc gì viết thư đối hỏi bản-quán thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo hoặc là gửi cho bản quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

NGUYỄN-VĂN-MẢO & Cie

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi hiệu là ÔNG SÁO so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem giấy có ÔNG SÁO khỏi lầm.

Bán buôn bán lẻ, giá ... tỉnh ... khách hiệu có đến cho.

Quý khách ở xa muốn mua thì ... hỏi ... điều gì xin cứ viết thư cho bản-hiệu thì ... hiệu xin trả lời ...

Ông nói số 367

NAM-HUNG-THANH

18, Rue des Cotons, 18

HANOI

Kính ... các quý-khách ... rằng bản-hiệu ... Nhật-bản, và ... khay, ... đồ ... song làm dùng ... tốt.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ. Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hàng tốt, mà giá hơn các nơi.

Các quý khách ở xa muốn mua, gửi giấy về ... phải ... gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố.

2087

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã ... mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được ... quí-khách tin ... là nói sự thực ... ngay thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại ... Thứ **rượu bổ-đào** ... là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí** ... bệnh ... **kém ăn ngủ, mỏi mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình** ... **bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe**, ... khỏe lại như khi trẻ, con ... được ... đã được vô số tờ chứng chỉ là ... hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn; từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào chế **MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.**

Hiệu GIU-ICH ... *CHU VĂN MINH ở Haiphong, đường ... là nhà ... đầu ... các thứ ... đủ các màu đất dầu* CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

20..

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị tinh bào không có pha chế nhiều món

Mỗi hoàn 0,50 (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GÂN-CỐT

THUỐC PHÁP ... Ở PHÁP QUỐC LÀM

Cũng có bán tại ... và các hiệu bào chế khác.

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

2059

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY

Số 45 phố Xe điếu Rue des Pipes) Hanoi.

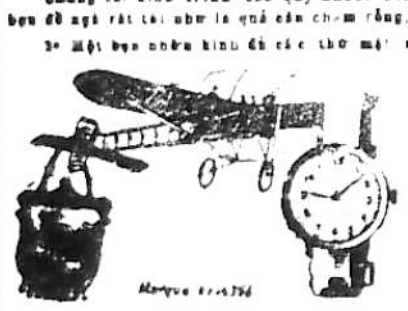

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo ... Hà-nội 192.. Có ... quí khách muốn xem xin viết thơ về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ Hanoi

Chúng tôi kính trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang: 1° Một bọn đồ ngọc rất tốt như là quả cân ... 2° Một bọn nhiều kính đủ các thứ ... Lại có ... hòm kính gọng bằng vàng tây, gọng bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân ...

3° Một bọn đồng hồ quả quít đeo tay, đồng hồ treo, đồng hồ báo thức ...

4° Một bọn chiếc ...

5° Một bọn đồ mỹ thuật ở Bắc kinh sang

Các thứ hàng mới sang kể trên này chúng tôi xin ... các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ số nhà 28 Hanoi.

Độ rầy lại sắp đến mùa ... những bệnh ngoài da bệnh ngứa, bệnh lở ... vân vân ... bệnh đau mạch máu

Thuốc DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ... thực là một thứ thuốc độc nhất ...

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để ... hoặc ...

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa biên ... Hanoi

Số 128

TỤC TÁI SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng ... theo sự tích Manh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà ... thủ xưa soạn ra. Soạn theo ... nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Manh-lệ-quân vương-phi trông thấy *Phi-giao*, xót tình mẹ con, cũng hơi áy-náy trong lòng, chiếu-thư vẫn cầm ở tay, mà chưa biết nói thế nào cho được.

Bỗng nghe báo có vua *Anh-tôn* đến, *Manh-lệ-quân* vương phi mới đứng ra giữa bảo-điện, vua *Anh-tôn* và *Phi-giao* sụp lạy hai bên. *Manh-lệ quân* ứa nước mắt khóc mà tuyên đọc tờ chiếu thư.

Vua *Anh-tôn* và *Phi giao* cùng cúi đầu lặng nghe. Khi tuyên đọc xong, vua *Anh-tôn* và *Phi-giao* đứng dậy, *Manh-lệ-quân* vương-phi đặt tờ chiếu-thư xuống, lại toan sụp lạy vua *Anh-tôn* để tạ tội.

Vua *Anh-tôn* cúi đầu mà thưa rằng :

— Có đâu tôi dám thế, bây giờ tôi không phải là thiên-tử, lại tức là ngoại-sanh vậy.

Phi giao đến gần trước mặt *Manh-lệ quân* vương-phi rồi ôm lấy mà khóc, khóc rằng :

Thân-mẫu ơi ! thân-mẫu vốn có lòng nhân-từ, xin thân-mẫu thương lấy con. Con nghe những lời trong chiếu thư nói thì con dẫu chết cũng đáng tội. Nay con có một việc này muốn nhờ thân-mẫu tâu thái-hậu, xin cho thiên-tử cùng ở với con một nơi. Con dẫu thừa ân thiên-tử trong bấy nhiêu năm trời, nhưng vẫn một mình vò võ ở riêng một cung, chưa được mấy ngày sum-họp. Xin thân-mẫu xót tình mẹ con mà giúp cho việc ấy.

Vua *Anh-tôn* cũng ứa nước mắt khóc mà nói với *Manh-lệ-quân* vương-phi rằng :

— Cữu-mẫu ơi ! tiện-sanh đã phạm tội bất hiếu thì xin tâu thái-hậu đem chính-pháp đi, hà-tất phải đợi đến khi thượng-hoàng về. Cữu-mẫu ơi ! ngày nay dẫu vì tình riêng mà khoan tha, nhưng tiện-sanh cũng chẳng còn mặt mũi nào mà trông thấy hai thân nữa. Thôi thì bây giờ xin lập tân-quân đi, hà-tất còn phải lập giám-quốc.

Nói xong, lại giậm chân mà thở dài. *Manh-lệ-quân* vương-phi động lòng thương-xót, không thể nhịn được, mới khóc òa lên mà tiếng thật to mà bảo *Phi giao* rằng :

Phi-giao con ơi ! ta không hiểu có sao năm xưa con lại ngu-ngốc như thế ! con quá tin lời đứa gian-thần *Mã thuấn*, mà khiến cho thiên-tử mang tiếng bất-hiếu, ngày nay dẫu hối cũng chẳng kịp nào. Thân-phụ con còn đang đi tìm thượng-hoàng, có đem theo một đứa con nhỏ, cũng chưa biết bao giờ mới về. Bây giờ thiên tử và con lại bị giam-cầm thì thái-hậu và ta đây đều phải ... ruột héo gan vậy.

Manh lệ quân vương-phi nói xong, lại nức-nở khóc hoài. *Phi-giao* cũng sụt-sùi mà rằng :

— Thân-mẫu ơi ! việc này dẫu khai-đoan tự con, nhưng gây vạ thực tự *Hùng-vương* đó. Số là bấy giờ *Hùng-hầu* đòi lại quyền-chính trong cung, con có nồ. giận, nói quá mấy câu thì *Hùng-vương* liền tuyên ngôn ở chốn triều-đường rằng : hễ *Hùng-hầu* có xảy ra sự gì thì con tất phải đền mạng mà chết theo. Vì thế con lại càng căm-tức, phải lập kế để biếm *Hùng-hầu* và giết *Hùng-vương*, không ngờ thái hậu thiên vị tình riêng, nỡ rút gươm mà toan chém. Thiên tử nhân-nhu thái quá, bất đắc-dĩ con mới phải thay cầm quyền-chính. Nếu không lưu-phương thì đành di-xú, con chỉ quyền nghĩ để cố giết *Hùng-vương*. Khi thân-mẫu tới nơi, con luống cuống không biết làm thế nào thì *Đỗ man hưng-phục* và *Mã-thuấn* xui con đem giam cầm thân-mẫu ở trong cung. Con tuy lộng quyền chuyên chính thật, nhưng về phần khuê đức thì con vẫn giữ được trọn vẹn, không dám để điếm nhục đến mẹ cha. Thân-mẫu ơi ! Con còn một điều rất khẩn-yếu muốn nói, nghĩa là thái-hậu nên ngẫm nghĩ cho kỹ chớ lập giám-quốc làm chi. Và lập *An-quốc* tướng-quân làm giám quốc thì tất có hại cho thái hậu. *An-quốc* tướng-quân vị tất đã được như con. Còn như cái thân-thể của con, thân-mẫu bất-tất phải thương-xót, ngày nay dẫu chết đã từng được hưởng-thụ bao nhiêu sự vinh-hoa phú quí ở đời. Chẳng qua số mệnh bởi trời, *Bành tổ* hay *Cam la*, cũng là một kiếp người vậy.

Phi giao nói đến câu ấy thì lại nức-nở khóc. *Manh-lệ-quân* vương-phi nói :

— *Phi-giao* con ơi ! ngày nay con nói ra bao nhiêu, khiến cho ta lại càng chua xót bấy nhiêu. Con nên biết rằng cái nỗi khổ-tâm của thái-hậu, dẫu người sắt đá, cũng phải động lòng mà sa nước mắt.

Manh-lệ-quân thuật chuyện đầu đuôi cho *Phi-giao* nghe từ khi mới vào trong cung, chữa thuốc cho thái-hậu, thái hậu vẫn còn có lòng nghi ngờ.

Lại thuật chuyện trong khi bị giam cầm, phải thân đốc các cung-nữ dệt vải cấy ruộng, mới được đủ ấm-no. May mà thái-hậu dần dần khỏi bệnh, *Hùng-hầu* cũng được bình-phục như thường.

Lại thuật đến chuyện khi các quan văn võ triều thần vào thỉnh mệnh, thái-hậu không chịu lâm-triều, và những lời thái-hậu nói trong khi trông thấy cái ấn ngọc tỷ.

Manh-lệ-quân nói chưa dứt lời thì vua *Anh-tôn* vật mình lăn khóc mà rằng :

— Phụ-hoàng ơi ! Mẫu-hậu ơi ! con đây thật là một đứa đại-bất hiếu ! xót-thương cho con mấy năm trời nay xa cách cha mẹ, có chăng chỉ được gặp gỡ trong giấc chiêm bao.

Manh-lệ-quân cũng cứ gục đầu mà khóc. *Phi-giao* trông thấy, như dao cắt ruột, không biết làm thế nào, mới khóc mà nói với *Manh-lệ-quân* rằng :

— Thân-mẫu ơi ! thân-mẫu làm thế nào để cứu lấy thiên-tử thì con đây dẫu xé thây trăm mảnh, cũng xin cam lòng. Bao nhiêu tội ác, con xin nhận cả, xin thái-hậu rộng ơn mà tha cho thiên-tử, kẻo thái-hậu chỉ được có một mình thiên-tử lòng nào lại nỡ dứt tình cho đang.

Manh-lệ-quân khóc mà bảo rằng :

— Bây giờ thái-hậu cũng không thể quyết-định được, tất phải đợi khi thượng-hoàng về.

Vua *Anh-tôn* khóc mà nói rằng :

— Cữu-mẫu ơi ! Cữu-mẫu tâu giúp với mẫu-hậu rằng tôi dẫu là tội-nhân, nhưng không dám tự liều mình để đau lòng mẫu-hậu, xin đợi đến khi thượng hoàng về triều, sẽ trị cái tội bất-hiếu của con !

Vua *Anh-tôn* nói xong thì *Phi-giao* nói :

— Thân-mẫu ơi ! thân mẫu ra hôm nay, chưa biết bao giờ mới lại vào đây. Xin thân-mẫu cứ yên lòng mà giữ gìn quí-thể. Khi nào thân-phụ con về thì thân-mẫu nói giúp con mấy lời rằng cái công cù-lao, con chưa báo-đáp, xin đành đợ đến kiếp sau. Còn anh em chị em trong nhà con cũng xin gởi lời thăm hỏi.

Hai mẹ con còn đang dùng-dằng chưa nỡ dời tay thì bỗng thấy hai tên nội-giám đến mà bẩm rằng :

Dạ dám bẩm vương-phi ! Thái-hậu đã lui triều, có truyền lệnh gọi vương-phi vào ngay để bàn các việc trọng-yếu.

Còn nữa.

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Certifié l'insertion

Năm thứ mười một — số thứ 1848 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THỨ HAI 14 MAI 1923

Trung Bắc Tân Văn